

رطل گران

جستاری چند در حافظه‌شناسی

www.ketab.ir

سرشناسه: صفرزاده، علی، ۱۳۷۹-
عنوان و نام پدیدآور: رطل گران: جستاری چند در حافظ‌شناسی / علی
صفرزاده؛ با مقدمه علی اکبر کمالی نهاد
مشخصات نشر: اراک: نگار کمال، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری: ۱۲۶ ص. ۲۱۵×۱۴ س.م. ۵
شابک: ۲۸۰۰۰۰ ریال: ۲-۰۱-۷۶۲۸-۶۲۲-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا
یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۲۳-۱۲۵.
عنوان دیگر: جستاری چند در حافظ‌شناسی
موضوع: حافظ، شمس‌الدین محمد، - ۷۹۲ق - نقد و تفسیر
موضوع: Persian poetry - 14th century - criticism and
interpretation
شناسه افزوده: کمالی نهاد، علی اکبر، ۱۳۵۴ - مقدمه‌نویس
رده‌بندی کنگره: PIR۵۴۳۵

نگار کمال

رطل گران

(جستاری چند در حافظ‌شناسی)

علی صفرزاده

با مقدمه دکتر علی اکبر کمالی نهاد

ناشر: نگار کمال

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول - بهار ۱۴۰۰

طراح جلد: علی صفرزاده

صفحه‌آرا: سید مجتبی صالحی

چاپ: لوح

قیمت: ۲۸۰۰۰ تومان

شابک: ۲-۰۱-۷۶۲۸-۶۲۲-۹۷۸

negarekamal@chmail.ir

- سیاس نامه ۸
- مقدمه ۹
- پیش گفتار ۱۳
- شیوة تحریر کتاب ۱۹
- خواجه در کلام بزرگان ۲۳
- بهاء الدین خرمشاهی ۱۴
- میر جلال الدین کزازی ۲۶
- شهید علامه، مرتضی مطهری ۲۸
- فردیش نیچه ۲۹
- داریوش آشوری ۳۰
- محمد رضا شفیعی کدکنی ۳۲
- حافظ، نقاش چیره دست ۳۵
- زلف، آشفته و خوی کرده و خندان لب و مست ۳۷
- زیبایی شناسی شعر حافظ ۴۴

- بارقه خیال در کلام خواجه ۵۱
- زهد عاشقانه، عشق زاهدانه ۵۷
- به ملازمان سلطان که رساند این دعا را ۵۹
- توان شناخت او را ۶۴
- سفر از زهد به عرفان ۷۰
- ملحد یک لاقبا ۷۵
- زان یار دل نوازم، شکری ست با شکایت ۷۷
- جستاری در مضمون این شعر ۸۳
- مرگ مولف ۸۸
- سیمفونی کلمات ۹۵
- روشنی طلعت تو ماه ندارد ۹۷
- موسیقی در کلام حافظ ۱۰۲
- بررسی انواع موسیقی در شعر ۱۱۲
- کتاب نامه ۱۲۳

مقدمه

از میان شاعران زبان فارسی بی‌گمان هیچ‌کس توفیق آن را نداشته است که به‌اندازه حافظ، مطلوب نظر خاص و عام قرار گیرد و فضای ادب و فرهنگ فارسی را به خود اختصاص دهد. وی نه تنها در میان مردم ایران، که در بین ادب‌دوستان دیگر کشورها نیز از عزت و محبوبیت فراوانی برخوردار است؛ به‌طوری که دیوان او به ده‌ها زبان ترجمه شده و در زمره معروف‌ترین کتب ادبی جهان است. در این میان، مردم ایران در سده‌های مختلف با شعر حافظ انس عجیبی داشته‌اند، آن را خوانده‌اند و در شادی‌ها و غم‌هایشان، با آن خندیده‌اند و گریسته‌اند و در یک کلام با آن زندگی کرده‌اند.

قطعا این محبوبیت دلایل و رموز بسیاری دارد؛ از مهم‌ترین آنها موارد زیر را می‌توان برشمرد:

- ۱- انتخاب واژگان و ترکیبات عالی؛
- ۲- هماهنگی موسیقی درونی و بیرونی با معانی و عواطف شعر؛
- ۳- تأویل‌پذیری شعر حافظ؛
- ۴- توجه بیشتر به کیفیت تا کمیت؛
- ۵- تأثیرپذیری از آیات و مضامین قرآنی؛
- ۶- عصارت تاریخ و تمدن ایران است و بهترین و شیواترین اندیشه‌های شاعران پیش را دارد؛

۷- شناخت دقیق او از روحیات، نقاط قوت و ضعف انسانی؛

۸- اسطوره‌سازی حافظ از مضامینی چون رند، خرابات، دیر مغان، می، ساقی، ساغر

و...؛

۹- طربناکی و روح امید و آرزومندی؛

۱۰- ...

این ویژگی‌ها و نکات و ظرایف بسیار دیگر، سخن حافظ را چونان گوهری ساخته که صاف و جواهرشناسان را در پی صید آن روان داشته و هر کدام به مقتضای توان و زمان، از ذوق و لطف آن بهره‌مند گشته‌اند. «رطل گران» پیمانه‌ای است لبریز از تالاف معنوی سخن آسمانی و زیبایی‌ها و ظرافت‌های لفظی و معنایی‌اش که از ذوق یکی از این ظدوستان و گوهرشناسان برترآوریده و بر مرصعه کاغذ روان گشته است.

«رطل گران» اگرچه زبان ساده‌ای دارد، اما تجویز آن عمیق و قابل تأمل است. نکات پند و مضمونی پخته باعث شده است تا اثر، ارزشی پایدار داشته باشد و ایرادها، چنان در سم نمایند. شیوه نگارش کتاب بر بنایی استوار است که در آن از زیاده‌گویی، مبهم‌گویی و سیج واضحات پرهیز و صرفاً به اصل سخن پرداخته شده است. اکثر یادداشت‌های سنده، به دور از تعصب بوده و با بررسی جوانب بیش‌تر و نگاه‌های متفاوت بیان شده و است که مطالب آن حاصل مطالعه و پژوهش‌های نسبتاً دقیق نویسنده است که برای یک شجومعلم رشته ادبیات، قدم بزرگی است.

تعمیم جستارهای نویسنده در باب حافظ‌شناسی با نظریات و آرای منتقدین و مکاتب عصر، روشی جالب و درخور توجه است. بی‌شک هر کتابی که موجب شناخت بیش‌تر شخصیت حافظ و شعر او شود، ارزشمند است.

دکتر علی اکبر کمالی‌نهاد

تهران - اسفند ۱۳۹۹